

4. Офіційний веб-сайт Міністерства фінансів. ФОП-контроль: як нові закони змінять життя малого бізнесу. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <https://minfin.com.ua/ua/2019/09/12/39024246/>

Ткачук Наталія Василівна

Волинський національний університет імені Лесі Українки

(м. Луцьк)

Ткачук Тетяна Анатоліївна

Комунальний заклад вищої освіти «Луцький педагогічний коледж»

Волинської обласної ради

(м. Луцьк)

ОСНОВНІ ДЕТЕРМІНАНТИ РОЗВИТКУ ФІНАНСОВОЇ ДЕЦЕНТРАЛІЗАЦІЇ В УКРАЇНІ В УМОВАХ ПАНДЕМІЇ

Фінансова децентралізація в Україні досить дискусійне і багатофакторне питання, що цікавить як науковців, так і державотворців, а також вцілому населення країни. Багато визначено напрямків роботи та сфер реформування із урахуванням досвіду різних зарубіжних країн та можливості його імплементації в українські реалії. Результати цієї роботи ми вже можемо спостерігати фактично і аналітично, де проглядаються перші досягнення і поразки, позитивні сторони і недопрацювання чи упущення певних моментів, що вимагає подальшого усунення з метою покращення результатів цілої системи.

Необхідність реалізації фінансової децентралізації в нашій державі зумовлена такими факторами:

- економічна неспроможність переважної більшості територіальних громад, органів місцевого самоврядування щодо здійснення власних і делегованих повноважень;
- недостатність ресурсів у бюджетах розвитку територіальних громад для інвестицій в інфраструктуру;
- криза комунальної інфраструктури, загрозлива зношеність теплових, водноканалізаційних, водопостачальних мереж та житлового фонду;
- відсутність чіткого розподілу повноважень між рівнями, органами та посадовими особами місцевого самоврядування;
- відчуженість органів місцевого самоврядування від населення та їх корпоратизація, закритість і непрозорість діяльності, неефективне використання комунальної власності, земельних ресурсів, корупція, патерналізм у відносинах з населенням;

- криза кадрової політики, системи підготовки, перепідготовки, підвищення кваліфікації посадових осіб, службовців органів місцевого самоврядування, депутатів місцевих рад;

- нерозвиненість незалежного суспільного сектору соціальних ініціатив і соціальної економіки з виробництва соціальних, культурних, побутових, інформаційних та інших послуг для населення; невикористання ресурсного потенціалу цього сектору у місцевому розвитку;

- нерозвиненість форм прямої демократії, відсутність у жителів навичок безпосередньої участі у вирішенні питань місцевого значення;

- соціальна дезінтегрованість територіальних громад та неспроможність жителів до солідарних дій із захисту своїх прав і відстоювання інтересів у співпраці з органами місцевої влади та досягнення спільних цілей розвитку спільнот;

- складна демографічна ситуація у більшості територіальних громад і погіршення кількісних та якісних параметрів людських ресурсів.

Проте, пандемія COVID-19, не оминувши Україну, внесла свої корективи у всі галузі та сфери життєдіяльності усіх країн світу, не винятком став і процес впровадження фінансової децентралізації нашої держави.

Основними детермінантами, що визначають розвиток фінансової децентралізації України в умовах сьогодення варто зазначити наступні:

1. Концептуальні засади оптимального функціонування територіальних громад.
2. Забезпечення фінансової автономії регіонів та створення самодостатніх громад.
3. Розумне зростання територіальних громад, як новий тренд планування місцевого розвитку територій.
4. Співробітництво територіальних громад, його можливості та особливості.
5. Контроль за виконанням повноважень органів місцевого самоврядування.
6. Інклюзивний розвиток територіальних громад.
7. Виявлення проблем реформування та факторів дестабілізації.
8. Перспективи завершення реформи.

Результати розвитку фінансової децентралізації за 2020 рік, на який припали карантинні заходи, пов'язані із світовою пандемією коронавірусної інфекції показують те, що фінансовий аспект є одним із найсуттєвіших, від якого, у великій мірі, залежить успішність функціонування територіальних громад. Наявність економічно активних суб'єктів підприємницької діяльності, достатня кількість кваліфікованих трудових ресурсів, розвинена промислова та соціальна інфраструктура – все це та багато іншого є основою для успішного розвитку громади.

Результатом реформи стало підвищення зацікавленості органів місцевого самоврядування у збільшенні надходжень до місцевих бюджетів, пошуку резервів їх наповнення, покращення ефективності адміністрування податків і зборів. Спроможні громади показують високі і динамічні темпи приросту власних доходів. У частині використання коштів увага акцентується на необхідності формування найбільш оптимальної структури бюджетних видатків, створенні ефективного не надто чисельного управлінського апарату, здійсненні постійного аналізу витрачання бюджетних коштів і упередженні випадків їх нераціонального витрачання.

Показники виконання місцевих бюджетів відображають загальний соціально-економічний стан відповідної території та її потенціал до сталого розвитку. Наявність достатніх ресурсів у місцевих бюджетах є запорукою того, що територіальна громада має можливість надавати більш якісні та більш різноманітні послуги своїм жителям, реалізовувати соціальні та інфраструктурні проекти, створювати умови для розвитку підприємництва, залучення інвестиційного капіталу, розробляти програми місцевого розвитку та фінансувати інші заходи для всебічного покращення умов проживання жителів громади.

Пандемія COVID-19 та режим загальної самоізоляції поставили бізнес у скрутне становище. Складніше за всіх довелося підприємцям, чії проекти повністю орієнтовані на офлайн.

Один з найбагатших людей світу, засновник «Microsoft» Білл Гейтс влучно зауважив: «Якщо вашого бізнесу немає в інтернеті – вас немає в бізнесі». Ключовий принцип успішного бізнесу – бути там, де вас шукають клієнти. І зараз це інтернет.

Шість причин, чому будь-який бізнес повинен працювати та розвиватись в онлайн-просторі: споживачі все більше часу проводять онлайн через зростання інформаційних потоків; доступність цілодобово підвищує швидкість придбання товару; впевнена онлайн-присутність підвищує та зміцнює імідж компанії; потужно зростає ефективність маркетингових інструментів; підвищується якість обслуговування клієнтів; оптимізуються операційні витрати – знижуються загальні витрати, немає потреби у великій команді для реалізації онлайн-проектів

Література:

1. Мельник М. І., Щеглюк С. Д., Лещух І. В., Яремчук Р. Є. Інклюзивний вимір розвитку міст – центрів ділової активності України: тенденції та перспективи : наукова доповідь / НАН України. ДУ «Інститут регіональних досліджень імені М. І. Долишнього НАН України» ; наук. редактор М. І. Мельник. Львів, 2019. 55 с. (Серія «Проблеми регіонального розвитку»).

2. Ціна держави. Децентралізація: коротко про головне. 2019. URL: <http://cost.ua/news/698-detsentralizatsiya-korotko-pro-holovne> (дата звернення: 06.02.2021).

Черкасова Світлана Василівна

Львівський торговельно-економічний університет

(м. Львів)

НАРОЩУВАННЯ ІНВЕСТИЦІЙНОГО ПОТЕНЦІАЛУ УКРАЇНСЬКОГО СТРАХОВОГО СЕКТОРУ ЯК ВАЖЛИВА ПЕРЕДУМОВА ЕКОНОМІЧНОГО ЗРОСТАННЯ

В розвинених європейських країнах страховий сектор відіграє важливу роль в фінансовому забезпеченні зростання національних економік. Безперервність та обов'язковість інвестиційних операцій в діяльності страхових компаній перетворює ці інститути на вагомих інвесторів національних господарств.

Сукупність інвестиційних потенціалів страхових компаній формує інвестиційний потенціал страхового сектора країни. Найбільш вагомими показниками для його оцінювання є абсолютний, що визначається вартістю активів, сформованих в процесі інвестування в обрані об'єкти відповідно до ст. 31 Закону України “Про страхування”, і відносний, що являє собою співвідношення сукупної вартості цих активів до ВВП країни.

Основними джерелами формування інвестиційного потенціалу страхових компаній є залучені валові премії, сформовані страхові резерви, сплачені статутні капітали, а також суми фінансового доходу від розміщених коштів страхових резервів.

На початку 2000-х років вітчизняні страхові компанії володіли найбільшим інвестиційним потенціалом серед небанківських фінансових інститутів. У 2005 р. співвідношення вартості активів, дозволених для представлення страхових резервів, до ВВП країни становило 2,8 %, у 2015 р. – знизилось до 1,8 %, а за підсумками 2019 р. досягло лише 1,1 % [1; 2]. Незважаючи на динамізм розвитку страхової галузі в Україні, зростання обсягів надходжень страхових премій, нагромадження інвестиційного потенціалу страховими компаніями відбувається значно повільніше, ніж іншими інститутами фінансової сфери.

На сьогодні сформований сукупний інвестиційний потенціал українських страховиків залишається недостатнім для вагомого впливу на розвиток інвестиційної сфери економіки та забезпечення прискореного економічного зростання. Гальмівний вплив на ці процеси чинить ціла низка чинників інституційного, економічного та організаційно-правового характеру.

На початок 2020 р. загальна сума активів вітчизняних страхових компаній становила 63,9 млрд. грн., з яких 44,6 млрд. грн., або 69,8 % склали активи, визначені статтею 31 Закону “Про страхування” [1]. Саме за цим показником можна вартісно оцінювати